



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 4. Qui eligere & eligi prohibeantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

potest, cum inter dantem & acceptantem differentia intercedere debeat personalis. *cap. fin. de institut.* Ex eadem ratione se ipsum ad beneficium sui patronatus presentare nequit.

Quæres *duodecimo*. Quænam potissima Electorum obligatio? *R.* Quia Electorum est bono viduatæ Ecclesiæ omni meliori modo providere, allaborare debent, ut non tantum dignum, hoc est: cui ætatis maturitas, morum gravitas, & literarum scientia suffragantur. *cap. cum in cunctis. 7. de election.* Et qui nullam canonicam constitutionem reprobatus. *can. obitum. 16. dist. 61.* Sed præterea inter dignos meliorem & optimum ad Prælaturam culmen promoveant. *cap. constitutis. 46. de appellat.* Ubi electionis Præses per Patrem & Filium & Spiritum Sanctum in virtute obedientiæ ac sub animæ periculo Canonicos adjuravit, ut secundum DEUM & juxta conscientiam eligerent Præpositum, quem Ecclesiæ magis utilem & idoneum reputarent. *Can. vilissimus. 45. caus. 1. q. 1.* Ubi vilissimus computandus, nisi præ-

cellat scientiâ & sanctitate, qui est honore præstantior. *Can. Metropolitano. 19. dist. 63.* Ubi Electores convenire jubentur, ut optimus eligatur. *Can. licet ergo. 15. caus. 8. q. 1.* Ibi: "Qui præstantior est ex
"omni populo, qui doctior, qui sanctior,
"qui in omni virtute eminentior, ille eli-
"gitur." *Can. unum. 3. §. nunc autem. dist. 25.* *Talis eligatur, cujus comparatione ceteri grex dicantur.* Interim toleratur, modò sufficiens eligatur. *Gloss. in cap. cum inter. 21. de election. verb. alia.* In Prælato enim toleratur scientia sufficiens. *Cap. cum nobis. 19. de election.* Neque enim idè est removendus, quòd non sit ita doctus, ut Salomon, sed primam faciem idoneus præsumitur, nisi aliud in contrarium ostendatur. *Cap. dudum. fin. de presumpt.* Rationem dat *S. Thom. 2. 2. q. 63. a. 2. ad 3.* "Quantum ad
"hoc, quòd electio impugnari non
"possit in foro judiciali, sufficit eligere
"bonum, nec oportet eligere meliorem;
"quia sic omnis electio posset habere
"calumniam."

§. Quartus.

Qui eligere, & eligi prohibeantur.

Quæres *primo*. Ex quibus Capitibus ii, qui sunt de gremio, à dando voto in electione excluduntur? *R.* Ex tribus: Lege, natura & moribus. *Leg. cum Prætor. 12. §. non autem. ff. de iudiciis.*

Quæres *secundo*. Quinam lege prohibentur? *R.* *1mo.* Qui sacris Ordinibus non sunt initiati, votum in electione

R. D. Schnorrenberg Instit. Jur. Can.

non habent, etiamsi hoc eis ab aliis liberè concedatur. *Clement. ut ii. de atar. & qual. presc. Trident. Sess. 22. de reform. cap. 4.* Si quis vacationis tempore Subdiaconatum non habeat, sit tamen Subdiaconus tempore electionis, votum habet; sufficit enim, quòd sit habilis tempore electionis. *Gloss. in*

F *cit.*

*cit. Clement. Ut ii. Verb. constitu-
tus.*

2do. Regularis non professus, vel Laicus conversus in electione Pralatorum regularium voto carent. *Cap. ex eo. 32. §. in Ecclesiis. de election. in 6.* Nisi ex privilegio, statuto, aut consuetudine conversos votum habere contingat. *Gloss. in cit. cap. ex eo. verb. electionibus.*

3tio. Qui ex Ordine Mendicantium ad alium Ordinem non mendicantem etiam auctoritate Apostolicâ transfierunt, quamvis beneficium & administrationem habeant, sicut v. g. Priores, Cellarii in Ordine, ad quem transfierunt, in eo tamen votum in electionibus non habent, etiam si hoc eis ab aliis liberè concedatur. *Clement. 1. de Regular.*

4to. Suspensi suspensione Ecclesiasticâ. *cap. cum inter. 16. in fine de election. cap. cum dilectus. 8. de consuetud. junct. gloss.* Sive suspensio sit ab homine, hoc est, per sententiam Judicis, *Arg. cap. cum bona. 8. de atat. §. qualis. presciscend. cap. quia diversitatem. 5. de concess. prabend. sive sit à jure lata. Cap. 1. de sentent. §. re judicat. in 6. cap. 1. de sentent. excomm. in 6.* Sive suspensio sit ab officio tantum, sive ab officio & beneficio simul, sive simpliciter lata. *Fit exceptio.* Si suspensus non est denunciatus, eligere potest, nisi per exceptionem repellatur, juxta constitutionem Martini V. *Ad evitanda.* Probabile tamen est, quòd suspensus à beneficio tantum eligere possit, quia licet electio competat ratione beneficii, non est tamen fructus beneficii, sed actus officii spiritualis. Quæ ratio etiam in interdictione tenet. Demum Regularis sus-

spensus à Divinis eligere potest; electio enim non ab Ordine, sed à Regularitate dependet.

5to. Excommunicati excommunicatione majori, utpote quibus cum aliis communicare non licet, non tamen excommunicationi minori innodati, *cap. illa. 39. de elect. cap. si celebrat. 10. de Cleric. excommunicat.*

6to. Hæretici; Ecclesia enim in hominem, qui non à Catholicis eligitur, nullum præbet consensum. *Can. fin. caus. 9. q. 1.*

7imo. Qui scienter elegerunt vel postulârunt indignum, illâ vice jure eligendi privantur, & eorum electio ipso jure cassatur. *Cap. cum in cunctis. 7. cap. cum Wintonensis. 25. de election.* Non tamen scienter indignum in scrutinio nominantes, si electio non sequatur, eligendi potestate sunt privati, quia per consensum præstitum non dicitur facta electio, si illa non sequatur. *cit. cap. perpetuo. de elect. in 6.*

8vo. Recipientes ad Ecclesiam Postulatum tanquam Institutum & Administratorem, antequam postulatio sit acceptata. *cap. bona. 23. de elect.*

9no. Qui propter delictum voce activâ privati sunt, nam quoad eam pro mortuis habentur, eaque ad non delinquentes est devoluta. *cit. cap. bona.* Nisi & illi deliquissent, tunc enim electio ad Superiorem devolvitur.

10mo. Voto suo renuntiantes, postquam renuntiatio à Superiore acceptata; interim pœnitere & eligere possunt.

11mo. Eligendi potestate privantur, qui intra tempus ad eligendum statutum non

non

non eligunt. *cap. pro defectu. 41. de elect. cap. quinquam. 18. eod. in 6.* Idem est de Compromissariis. *cap. Compromissarius. 37. eod. in 6.*

12mo. Simoniacè eligentes potestate eligendi & omnibus beneficiis privantur. *cap. per inquisitionem. 26. de elect.*

13tio. Canonici supernumerarii non eligunt, nisi fortè ex consuetudine vel ab aliis spontè admittantur. *Gloss. in cap. cum Martinus. 9. de constitut. verb. ultra numerum.*

Quærestertio. Qui à natura à dando voto in electione impediuntur? *Re. Impuberes, cum discretionem careant, ad præstandum in electione suffragium nullatenus admittendi sunt. cap. ex eo. 22. de elect. in 6. 2do. Mente capti & furiosi. Gloss. in cit. cap. ex eo. verb. discretionem.*

Quæresquarto. Quinam moribus excluduntur? *Re. Qui per præscriptionem sunt exclusi, vel de facto in eligendi possessione non sunt; potestas enim eligendi possessionem bonæ fidei, & non proprietatem juris requirit. Unde electio, præsentatio, collatio facta ab eo, qui bonâ fide in possessione juris eligendi est, valida habetur, tamen postea jus eligendi & præsentandi ad alium pertinere dignoscatur. cap. consultationibus. 19. de jure patronatus. Gloss. in cap. ex literis. 7. eod. tit. Verbo: Antequam. Ratio est: quia præsentare est quasi fructus juris patronatus, & eligere juris eligendi, possessor autem bonæ fidei fructus ex re possessa percipere non prohibetur, donec illi lis contestata. *L. bona fidei. 48. ff. de acquirend. domin.* Porro ex admissione*

ad stallum in Choro, per lectionem & cantum cum aliis Canonice probatur possessio. *cap. in Genesi. 55. de election.* Et ex admissione ad actus Capitulares juris Capitularis probatur possessio. *ibid.*

Quæresquinto. An electio nulla sit, si cum cæteris habilibus unus vel plures non habiles v. g. excommunicati in electione concurrant? *Re. 1mo. Si ab habilibus inhabiles ignorantè admittantur, electio valida est, dummodò ab una parte sufficiens sit eligentium numerus, ita ut demptis inhabilibus v. g. excommunicatis major Capituli pars in unam partem consenserit. Ex regul. juris. Utile per inutile non viciatur.*

2do. Quamvis exclusis excommunicatis pro una parte non sit sufficiens eligentium numerus, si tamen excommunicati illi tolerati, nec per exceptionem repulsi, sed scienter admissi sint, electio valida est. Ratio est: quia post constitutionem Martini V. licet communicare cum excommunicatis specialiter non denuntiatis, nec publicis Clericorum percussoribus: frustra autem Fidelibus talis communicatio permessa foret, si actus cum illis celebrati ob excommunicationem nulli essent, ideoque quamvis excommunicati sese ingerendo & suffragium dando peccent, cum permissio illa in favorem excommunicatorum facta non sit, nihil tamen hoc electioni nocet, quamdiu excommunicatus non rejicitur, sed toleratur; licet enim jurisdictione privatus sit, Ecclesia tamen supplet, & ad talem actum jurisdictionem confert, & quòd hic actus electionis sustineatur, non tam est in favorem

excommunicati, quàm Fidelium communicantium.

3tio. Si non computato excommunicati denuntiati vel notorii Clerici percussoris voto sufficiens eligentium & consentientium numerus pro una parte deficiat, & talis excommunicatus denuntiatus occultus sit, nihilominus electio valida est. Ratio est: quia quando aliquis munus publicum exercet, ad cuius exercitium ob defectum occultum inhabilis est, Respublica ob communem utilitatem defectum supplet, actusque valorem habet. *Arg. L. Barbarius. 3. ff. de offic. Prasor.* Ubi acta servi gerentis officium Proconsulis ratificantur. Hæc lex in foro quoque Canonico recepta est, ideoque quamvis in præsentis casu excommunicatus denuntiatus vel publicus Clerici percussor ad ferendum votum, adeoque ad constituendam majorem pro electo partem de se habilis non sit, cum tamen in loco exercitii pro excommunicato non habeatur, necessitate & utilitate publicâ illud exigente, ejus acta sunt sustinenda.

4to. Si sufficientia vota sint pro una parte, etiam excommunicati scienter admissi voto non numerato, gravis est quæstio, an habiles admittendo inhabilem electionem faciant nullam, sicut ex hoc, quòd Clerici in electione scienter Laicum admittant, quamvis major pars Clericorum in electum consenserit, nullam faciunt electionem? *q. Layman cum pluribus aliis electionem validam & à Superiore tantum irritabilem esse sustinet: verum validam negat communior, quæ probatur ex cap. fin. de Procu-*

rator. Ubi ex eo, quòd communitas cum majoribus ac juratis, quos sciebat excommunicatos, Procuratorem constituisset, irrita dicitur constitutio: ergo à pari irrita etiam erit electio, cum sit omnimoda paritas. Ratio est; quia habiles inhabiles & prohibitos favore juris publici ad actum individuum, uti est electio, admittendo, quod volunt, non possunt, & quod possunt, nolunt. Dixi: *Prohibitos favore juris publici:* quia validus est actus, si prohibitus vel inhabilis favore ipsorum habilium admittatur; tunc enim proprio favori renuntiare, eosque habilitare possunt.

Quæres sexto. Ex quibus Capitibus quis est indignus, ut eligatur? *q.* Ex tribus: Ex lege, natura, moribus sive delicto.

Quæres septimo. Qui ex lege indigni? *q. 1mo.* Bigami, qui duxerunt viduam, vel corruptam, vel secundam uxorem, eligi non possunt. *Can. si quis viduam. 8. dist. 50. cap. de bigamis. 3. de bigam. non ordinand.*

2do. Uni alligatus Ecclesiæ ad alteram eligi non potest; quia qui plura beneficia curata habet, bigamo comparatur. *Can. sicut vir. 10. caus. 7. q. 1. cap. bona. 4. de postulat. Pralat. Extrav. execrabilis. de prebend.* Ideoque uni Episcopo, nisi ex justa necessitatis causa, plures Ecclesiæ committi non possunt. *Can. 15. & 16. caus. 21. q. 1.* Dispensatio quoque intervenire debet.

3tio. Laici. *Cap. in Ecclesia. 2. de institut. cap. ex literis. 4. de transact. cap. 2. de judiciis.*

4to. Qui publicam fecerunt poenitentiam.

tiam. *Can. ex poenitentialibus. 55. can. quicumque. 56. can. si ille. 58. can. non confidat. 59. can. Canones. 60. dist. 50.* Quia hi non nisi cum dispensatione Pontificia ad majores Ordines, cum dispensatione Episcopi ad minores promoveri possunt.

510. Novitius, qui Regulam monasterii, cui Abbas vel Prior quaeritur, nondum est professus, nullâ obstante consuetudine contrariâ, eligi nequit, *cap. cum causam. 27. cap. officii tui. 38. cap. cum in Magistrum. 49. de election. cap. nullus Religiosus. 28. eod. in 6.* Ratio est: quia miserum est eum fieri Magistrum, qui nondum fuit discipulus. *Can. miserum. 4. dist. 61.*

610. Alterius Religionis, quam cui Abbas vel Prior quaeritur, Cùm rationi non congruat, ut homines disparis Professionis vel habitus simul in iisdem monasteriis locentur. *Clement. 1. de electione.*

710. Qui non scientiâ commendabilis, *cap. cum in cunctis. 7. cap. qualiter. 17. cap. nihil. 44. de election. cap. si forte. 11. eod. in 6.* Exigitur autem in Prælato scientia eminens, toleratur conveniens, censetur melior mediocris cum probitate, quàm sine probitate eminens. *cap. cum nobis. 19. de election. Præter literaturam requiritur in Prælato sæcularium negotiorum discretio, & cum prudentia cognitio, ut commissa indemnis servetur Ecclesia. can. unic. dist. 39.*

Quæres octavo. Qui naturâ sunt indigni? *1. 1mo. Ex illegitimo thoro nati. can. Presbyterorum. 1. dist. 56. cap. cum in cunctis. 7. cap. innotuit. 20. de elect. cap. no filii. 1. cap. nimis. fin. de Filiis Presbyt.*

2do. Servi. *can. 1. & totâ dist. 54. cap. consuluit. 5. de servis non ordinand. 310.*

Qui non sunt ætatis legitimæ. *cit. cap. cum in cunctis.* Ubi in Episcopum eligi prohibetur, nisi qui jam tricesimum annum ætatis exegerit. Ad Dignitates Episcopatu inferiores & beneficia curam animarum habentia requiritur annus vigesimus quintus inchoatus. *cit. cap. cum in cunctis. §. inferiora. cap. licet. 14. de election. in 6. Trid. Sess. 24. de reform. cap. 12.* In quibus Textibus requiritur, ut provusus de beneficio curato annum ætatis 25 tum attigerit, attigisse autem incepisse est. 410. Affecti defectibus corporalibus, ob quos sunt inhabiles, ut vel absolutè, vel decenter officium, ad quod eligendi, exercere possint, Ut constat ex titulis: *De corpore vitiat. De Clerico agrotante, & ex cap. nisi cum pridem. 10. de renuntiat. Trid. Sess. 22. de reformat. cap. 4.* In specie cæcitas, surditas, privatio loquelæ. *can. hinc etenim. 1. dist. 49. cap. constitutionem. 2. de verbor. significat.* Paralysis continua vel quasi continua. *cap. fin. de Clerico. agrotant.* Quò podagra continua vel quasi continua reducitur.

Quæres nono. Qui ob mores & delicta sunt indigni? *2. Quia oportet electum "in Prælatum, juxta Apostolum, sine crimine esse & irreprehensibilem, nullâ "peccati conscientia remorderi debet; "Quomodo enim potest Præses Ecclesiæ "malum auferre de medio ejus, qui in "delicto simili corruerit, aut quâ liber- "tate corripere peccantem potest, cùm "tacitus sibi ipsi respondeat, eadem ad- "misisse, quæ corripit?" can. fin. dist. 25.*

Ideo Canones crimina quædam specialiter definiverunt, quibus obnoxii indigni sunt, ut eligantur, Sunt autem sequentia:

1^{um}. Ambitio, hoc est: "Inordinata Honorum & Dignitatum Ecclesiasticarum cupiditas, quia sicut locus regiminis desiderantibus est negandus, ita fugientibus est offerendus., *can. in scripturis. 9. caus. 8. q. 1.* "Et, sicut is, qui invitatus renuit, quæsitus refugit, sacris est Altaribus admovendus, sic qui ultrò ambit, vel importunè se ingerit, est procul dubio repellendus." *can. sicut. 3. caus. 1. q. 6.* "Tantum ab ambitu sepositus debet esse Prælatus, aut in Prælatum eligendus, ut quærat cogendus, rogatus recedat, invitatus effugiat, sola illi suffragetur necessitas excusandi; profectò enim indignus est Sacerdotio, nisi fuerit ordinatus invitatus." *L. si quæquam. 31. C. de Episcop. & Cleric.* Imò Canones etiam umbram & suspensionem ambitionis damnant; ideo enim in *cap. cum post petitam. 46. de elect.* cassatur electio illius, qui ante electionem factam modò consenserat, si eligeretur. *Gloss. ibid. verb. requisitum. In cap. per inquisitionem. 26. eod. tit.* Cassatur electio ex hoc, quòd electus & amici ipsius ante electionem cum quibusdam Canonicis sive Electoribus colloquium habuerint, eosque, ut ipsum in Episcopum eligerent, sollicitaverint. *In cap. officii tui. 38. de elect.* Reprobatur electio illius in Abbatem, qui Monachus factus fuerat cum promissione, quòd Abbas futurus esset. *In Clement. fin. de election.* Invalida declaratur licentia,

& nullius dicitur esse roboris, quod Religioso generaliter à Prælato suo concessa fuerit, ut electioni vel provisioni, si quam de ipso fieri contigerit, suum dare possit assensum. Ratio additur: quia ambitionis vitio viam parat. Hoc ambitionis scelus maxime in Regularibus detestatur *cap. quorundam. 24. de election. in 6.* "Conquerendo, quòd quorundam oculos sic vitium ambitionis exæcet, ut quasi suæ Professionis immemores, quæ contemptis honoribus, abjectis divitiis, spreteisque deliciis arbitrium proprium subjugarunt alterius ditioni, retrospiciant ad aratrum manu missa, dum præcipitanter ruunt in litigiorum anfractus, & causarum strepitibus se involvunt, & extra administrationes proprii Ordinis solum Prælaturæ conscendere moliantur, electionibus, postulationibus, seu provisionibus de se in discordiâ celebratis improvidè præstando consensum, præbendi assensum à suo Superiore nonnunquam extorâ licentiâ potiùs quàm obtentâ: ex quo animarum & Ecclesiarum dispendia noscimus provenisse, & proventura majora quàm antea verisimiliter formidamus." Ita Bonif. VIII. *in cit. cap. quorundam.*

2^{um} est Simonia, sive datio rei spiritualis pro temporali, vel econtrâ. "Nemo per simoniacam hæresin regiminis locum obtineat, quâcunque factione, calliditate, promissione, seu commo-ditate aut datione per se aut per submissam personam." *can. cavendum. 3. caus. 1. q. 7.* Audiatur Imperator ita loquens *cit. L. si quæquam. C. de Episcopis & Sc.*

pis Ec. "Nemo gradum Sacerdotii pre-
 "tium venalitate mercetur, quantum quis-
 "que meretur, non quantum dare suf-
 "ficiat, aestimetur. Profectò quis locus
 "tutus, & quæ causa poterit esse excu-
 "sata, si veneranda DEI templa pecu-
 "niis expugnentur? Quem murum inte-
 "gritatis, aut vallum fidei providebi-
 "mus, si auri sacra fames in penetralia
 "veneranda proserpat? Quid denique
 "cautum poterit esse aut securum, si
 "sanctitas incorrupta corrumpatur? Cef-
 "set Altaribus imminere profanus ardor
 "avaritiæ, & à sacris Aris repellatur
 "piaculare flagitium. Nec pretio sed
 "precibus ordinetur Antistes. Cum sanè
 "si quis hanc sanctam & venerandam
 "Anistitis Sedem pecuniæ interventu
 "subiisse, aut si quis ut alterum ordi-
 "naret, aut eligeret, aliquid accepisse
 "detegitur, admittat publici criminis
 "& lætæ Majestatis, accusatione propo-
 "sitâ, à gradu Sacerdotii retrahatur, nec
 "hoc solum deinceps honore privari,
 "sed perpetuæ quoque infamiæ damnari
 "decernimus." Circa simoniacè ele-
 "ctum notanda sunt sequentia:

1mo. Ut electio ipso facto irrita sit,
 simoniam opere, hoc est: datione
 & receptione completam esse requiritur,
 alioquin non ab ipso jure irrita, sed à
 superiore tantum irritanda est.

2do. Irrita est electio, confirmatio,
 institutio, si simonia etiam ignorante
 electo, confirmato, instituto interces-
 serit. *cap. si alicujus. 59. de election. cap.*
nobis. 27. de simonia. Præterquam si is
 expresse contradixerit, vel nisi aliquis
 per fraudem in dispendium illius, qui

eligendus erat, ut eum ita ad electionem
 inhabilem redderet, id malitiosè fecis-
 set. *cit. cap. nobis. cap. sicut tuis. 33. de*
simon.

3tio. Simoniacè electus vel provisus
 inhabilis redditur, quò minus idem
 beneficium etiam novâ electione aut
 provisione obtinere possit. Si tamen
 ignorante, nec postmodum ratificante
 electo simonia commissâ, & beneficium
 simplex est, Episcopus dispensare potest,
 ut post liberam resignationem idem be-
 neficium obtineat; si verò beneficium
 curatum, idem beneficium obtinere
 non potest, nisi vitium per interpositam
 personam sit purgatum, hoc est: si cas-
 satâ electione simoniacâ alius eligatur
 vel promoveatur, isque resignet vel
 moriatur, nihil obstat, quò minus is,
 qui propter simoniam absque sua culpa
 repulsus fuit, denuò eligatur, quamvis
 si ipse electus vel provisus simoniam
 commiserit, ad aliud etiam beneficium
 promoveri nequeat. *Extrav. 2. de simon.*
inter com.

3tium. Sacrilegium. can. miror. 8.
caus. 17. q. 4. cap. Venerabilem. 34. de
election.

4tum. Avaritia. Exemplum est in
can. Archidiaconum. dist. 85. Ubi cum
 contra electum obmotum fuisset, illum
 ita tenacem existere, ut in domo ejus
 amicus ad charitatem nunquam introeat,
 Pontifex inquiri jubet, si ita veritas se
 habeat, ut nunquam ejus amicus do-
 mum ingressus sit, & utrum ex neces-
 sitate, an ex tenacitate talis sit.

5tum. Quodlibet crimen, ob quod
 quis infamis redditur. *can. infames. 17.*
caus. 6.

caus. 6. q. 1. cap. inter dilectos. 11. de excessibus Pralatorum. L. neque famosis. 2. C. de Dignitat. L. unic. C. de infamib. Est autem 2plex infamia, juris videlicet & facti, infamia juris est, quæ per legem aut Judicis sententiam infligta; & ad hanc tollendam Superioris dispensatione & restitutione opus est. Infamia facti est: quæ oritur ex publica notitia alicujus criminis; hæc per factum contrarium, id est: per publicam & constantem emendationem, aboletur.

6tum. Quodlibet crimen, ob quod irregularitatis incurritur impedimentum; beneficium enim datur propter officium, per irregularitatem autem ad officia Ecclesiastica quis incapax redditur, ergo etiam ad Ecclesiastica beneficia. *cap. fin. de Cleric. excommunicat.*

7imum. Quodlibet crimen, ob quod censura incurritur. Nam imprimis electio excommunicati ipso jure irrita est. *cap. postulastis. 7. de Cleric. excom.* Sive excommunicatus vitandus, sive non vitandus sit; quia per constitutionem Martini V. *Adevitanda.* Nullus excommunicato, sed potius Fidelibus cum excommunicato communicantibus favor factus est: imò excommunicatus excommunicatione minori indignus est, qui eligatur. *cap. si celebrat. 10. de Cleric. excommunicat.* Ideoque qui excommunicatum excommunicatione minori scienter eligunt, mortaliter peccant, ac pœnas Juris incurunt; ipse verò electus si inhabilitatis suæ habuerit scientiam, electio est irritanda; si eam ignoraverit, absolvendus est, ac ita titulus electionis vel collationis revalidabitur.

Deinde suspensus à beneficio vel officio eligi non potest. *cap. cum dilectus. 8. de consuetud. junctâ gloss. verb. suspensis.* Demùm personali affectus interdicto ineligibilis existit.

8vum. Quodlibet vitium, propter quod electio alicujus personæ aliquando cassata fuit, impedit, ne eadem persona eligi possit. *cap. super eo. 12. de elect.* cum hac tamen distinctione: Aliquando cassatur electio vitio personæ, seu propter crimen electi verè probatum, & tunc repulsus propter idem, erit quoque ab alia electione repellendus; nam vitium concernens personam sigillat & notat ubique personam, illamque sequitur sicut lepra leprosum. *can. citò. 16. caus. 1. q. 1.* Quandoque cassatur propter crimen præsumptum, & tunc secunda promotio non impeditur, si de crimine præsumpto se purgare valet. Quandoque propter infirmitatem electi cassatur, ut est exemplum in *cap. cum inter. 21. de elect.* Et tunc si probare potest, quòd ab illa infirmitate convaluerit, non impeditur nova promotio. Demùm cassatur quoque electio vitio electionis, quo casu promotionem electi etiam in eadem Ecclesia, si nihil aliud obstat, impedire non debet cassatio. *cit. cap. super eo. 12. de election.*

Quæres decimo. Si electio ob aliquem defectum electi sit irrita, an electus Prælaturam dimittere, etiam ante sententiam Judicis in conscientia obligatus existat? R. Distinguendo: Aliquando Jura electionem vel provisionem ita infirmant, ut electus vel provisus nullum omninò jus in beneficium acquirat.

& tunc illud retinere non potest, sed etiam in foro conscientiae dimittere obligatur, nisi dispensationem & tituli revalidationem impetierit. Exempla sunt 1^{mo}. Si quis in excommunicatione majore electus. *Cit. cap. postulasti. 7. de Cleric. excomm. 2do*. Si Electores fuerint excommunicati non tolerati. 3^{to}. Si intervenerit simonia. Ita in *cap. Mathaus. 23. de simonia*. Pontifex electo Episcopo, cujus amici de conscientia electi pecuniam sese electioni opponentibus dederant, ut ab oppositione desisterent, consulit, ut administrationem celeriter ac sponte dimittat, illius verbi memor: *Nihil prodest homini, si universum mundum lucretur, anima vero sua detrimentum patiatur. 4to*. Si facta electio infamis infamia juris, aliquando jura electionem quidem irritant, eam tamen in foro conscientiae irritam esse non exprimunt, & tunc electus, si nemo se opponat, & is defectum brevi tempore tollere posse existimet, v. g. aetatem requisitam, scientiam competentem brevi assequetur, improbos mores emendabit, dispensationem super irregularitate, absolutionem à suspensione, interdicto, minori excommunicatione impetrabit, tutus esse potest, nec aliâ tituli revalidatione indiget, quamvis electio aut provisio in foro externo irrita sit, ita ut Judex officio vel ad petitionem opponentis electionem irritam declarare obligetur.

Quæres undecimo. Quenam pœnæ indignum scienter eligentium? R. 1^{mo}. Eligentes vel postulantes in Episcopum scienter indignum pro ea vice privati

R. D. Schnorrenberg Instit. §. Can.

sunt jure eligendi, & à beneficiis, quæ in eadem Ecclesia obtinent, per triennium suspensi. *Cap. cum in cunctis. 7. §. Clerici. de electione. cap. si compromissarius. 37. eod. in 6. 2do*. Eligentes indignum ad aliam Prælaturam Episcopatu inferiori, eâ vice jure eligendi privati sunt. *Cap. quanquam. 18. de electione. in 6.*

Quæres duodecimo. Quomodo intelligendum, quod scienter eligentes indignum illâ vice potestate eligendi privati sint? R. Formetur casus: sint 20. eligentes, quorum 15. votum dant indigno, quem v. g. illegitimo thoro natum esse sciunt, 5. dant votum digno, tunc 1^{mo} illi 15. pœnam privationis non incurrunt, nisi electionis decretum publicè fuerit formatum; pœna enim intelligenda est cum effectu. *Cap. relatum. 4. de Cleric. non residentib.* Electio autem facta non censetur, nisi post scrutiniî publicationem, & capitulare Decretum formatum; ideoque si publicato scrutiniî illi quinque advertant, quod alii indignum elegerint, ut illi ad publicam electionem procedant, permittere debent. 2^{do}. Post factam indigni electionem illi quinque vel eodem contextu electionem suam promulgare, aut si malint, exclusis illis 15. ad novum scrutiniî procedere possunt. 3^{to}. Postquam illi 5. electionem suam promulgant, illorum 15. cessat privatio; ideoque si electio horum 5. effectum non habeat: ut quia electus electionem acceptare noluit, vel statim mortuus est, vel occulto laborat defectu, illi 15. à nova electione excludi nequeunt. 4^{to}. Si illi 5. etiam in nova electione scienter indignum eligant,

G

gant,

gant, totum Capitulum jure eligendi privatum est, & electio ad Superiorem devolvitur. *5to.* Quamvis illi quinque excludere velint, possunt tamen vel omnes vel aliquos ad electionem admittere, dummodò omnes s. consentiant, quia unus solus Capitularium se opponere potest, ne privatus admittatur;

licet enim, si de necessitate vel utilitate Ecclesiæ agatur, sufficiat, si major pars Capituli consentiat, dum autem de jure singulorum agitur, omnes consentire debent. *Juxta Regul. Juris. 29. Quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet. Et Regul. 56. In re communi melior est conditio prohibentis. De Reg. Juris. in 4.*

G. Quintus.

DE

Actu Electionis.

Quæres primo. Quot modis electio fieri potest? *R.* Post Concilium Lateranense sub Innocentio III. relato in famoso illo *Capitulo, quia propter 42. de elect.* tres electionis formæ sunt: *1ma* per inspirationem. *2da* per compromissum. *3tia* per scrutinium. Sed si Electores alio novo modo eligant, electio nulla est, & Electores formas præscriptas non servantes per sententiam Judicis pro illa vice potestate eligendi privantur, quæ est differentia inter eligentes indignum, & in forma electionis errantes, quòd errantes per sententiam Judicis sint privandi, eligentes verò scienter indignum ipso facto sint privati, ut antè dictum.

Quæres secundo. Quid est electio per inspirationem? *R.* Illa fit, cum simul omnes Electores, quasi Divino commoti impulsu, nullo præcedente Tractatu in unius electionem consentiunt. *sic. cap. quia propter.*

Quæres tertio. Quotplex electio per inspirationem? *R.* 2plex: alia est verè per inspirationem, quando quis à DEO

per signum aliquod designatus communi consensu ad Prælaturam potiùs rapitur, quàm eligitur. Taliter electus est S. Nicolaus ex Laico in Episcopum, taliter S. Severus ex Lanifice factus Archiepiscopus, S. Ambrosius ex Catechumeno nondum baptizatus proclamatus est Episcopus. Ut refertur in *can. statuumus. 8. dist. 61. §. econtra.* Hæc electio cum sit immediatè à DEO, nullis humanis subjacet legibus, vix tamen hodie reperitur, postquam, ut jocantur Interpretes, columbam, quæ Episcopos demonstrare solebat, corvus devoravit. Electio per quasi inspirationem est; quando nullo præcedente Tractatu omnes Electores communiter quasi uno ore in eundem consentiunt, hæc ut valeat, absque vitio simoniæ, conspirationis, requisitionis vel consensûs extra Capitulum habiti debet processisse.

Quæres quarto. Quæ forma eligendi per compromissum? *R.* Electio per compromissum fit, quando potestas eligendi uni, *cap. causam. 8. de elect.* vel duobus
aut